

УДК 336.7 (477)

Кічурчак М.В., д.е.н., професор,
Львівський національний університет
імені Івана Франка, м. Львів Україна

ПРОСТОРОВІ ВИМІРИ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ДЕПОЗИТІВ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Вплив війни в Україні негативно позначається на різних економічних, соціальних умовах діяльності домогосподарств, фірм та держави, екологічній ситуації. Для банківської системи це підвищує ризики, пов'язані із втратою розгалуженої мережі комерційних банків, фізичної руйнації майна банківських установ, розгортанням інфляційних процесів і зменшенням привабливості відсотків за депозитними вкладками. Відповідно, потрібно проаналізувати регіональні особливості ринку банківських депозитів в умовах війни в Україні.

На науково-методичному рівні з'ясовано, що до початку війни розміщення депозитів у комерційних банках мав флуктуаційний характер в умовах недостатнього розвитку інших інститутів фінансового ринку та відновлення довіри до банківських установ [1]; специфіковано основні чинники залучення заощаджень домогосподарств на регіональний ринок банківських депозитів України [2; 3]; визначено причини регіональних асиметрій у розвитку ринку банківських депозитів [4]. Проте доцільно визначити ситуацію на ринку банківських депозитів України у розрізі регіонів під час війни та ідентифікувати основні тенденції його розвитку.

Згідно з даними таблиці 1 на регіональному ринку банківських депозитів фіксуємо зміну структури вкладів за секторами-резидентами. Причому і надалі на ринку існують просторові асиметрії його розвитку. Найвища концентрація банківських депозитів є в м. Києві та Київській області за усіма секторами – резидентами. Можна стверджувати, що наявна тенденція до монополізації ринку банківських депозитів за регіональною ознакою. З огляду на війну

структура ринку банківських депозитів практично не змінилася. Це свідчить про те, що заходи Національного банку України із забезпечення стабільної роботи банківської системи виявилися ефективними і комерційні банки виявили високу адаптивність до діяльності в умовах війни. Серед головних причин можна виокремити активний розвиток різних видів цифрових банківських продуктів, які дали змогу користувачам банківських послуг віддалено управляти своїми коштами.

Таблиця 1

Структура регіонального ринку банківських вкладів в Україні у 2021–2023 рр., сектори-резиденти (крім депозитних корпорацій), % до загального обсягу

Регіон	2021	2022					2023				
	Усього	Усього	у тім числі				Усього	у тім числі			
			ІФК	СЗДУ	НК	ДГ та НКОДГ		ІФК	СЗДУ	НК	ДГ та НКОДГ
Україна	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Вінницька	1,7	1,8	0,6	2,5	1,3	2,3	1,8	0,6	2,7	1,2	2,2
Волинська	1,0	1,1	0,1	0,4	0,8	1,5	1,1	0,1	0,4	0,8	1,5
Дніпропетровська	8,1	8,9	2,1	1,6	6,8	11,1	9,2	2,4	1,7	7,4	11,2
Донецька	2,5	2,0	0,0	0,7	1,1	2,7	1,8	0,0	0,4	0,9	2,7
Житомирська	1,2	1,4	0,1	1,9	0,8	1,9	1,4	0,1	0,3	0,9	1,8
Закарпатська	0,8	0,8	0,1	0,7	0,5	1,0	0,8	0,1	0,8	0,5	1,0
Запорізька	3,1	2,7	0,5	2,3	1,7	3,6	2,7	0,5	2,5	1,9	3,6
Івано-Франківська	1,3	1,3	0,4	0,8	0,9	1,7	1,3	0,4	0,7	0,8	1,7
Київська та м. Київ	50,4	51,3	87,0	76,2	64,3	38,6	51,5	86,8	78,3	63,8	38,9
Кіровоградська	1,1	1,1	0,1	0,1	1,0	1,3	1,1	0,1	0,2	0,9	1,3
Луганська	0,7	0,5	0,0	0,1	0,1	0,8	0,4	0,0	0,1	0,1	0,7
Львівська	4,8	5,1	2,8	2,9	3,7	6,3	5,1	2,7	1,3	3,9	6,4
Миколаївська	1,4	1,4	0,0	0,4	0,9	2,0	1,4	0,0	0,6	0,9	2,0
Одеська	5,5	4,5	1,2	1,6	4,4	4,9	4,4	1,0	1,7	4,3	4,8
Полтавська	2,3	2,3	0,6	0,7	2,2	2,6	2,4	1,1	0,7	2,3	2,6
Рівненська	1,0	1,1	0,1	0,4	0,7	1,5	1,1	0,1	0,4	0,6	1,5
Сумська	1,2	1,4	0,0	0,8	1,0	1,7	1,3	0,0	0,9	1,0	1,7
Тернопільська	0,9	0,9	0,1	0,5	0,7	1,2	0,9	0,1	0,5	0,7	1,2
Харківська	5,1	4,8	3,3	3,6	3,5	5,9	4,8	3,3	4,2	3,7	5,8
Херсонська	1,1	0,7	0,0	0,2	0,2	1,1	0,7	0,0	0,2	0,2	1,1
Хмельницька	1,4	1,4	0,3	0,3	1,0	1,8	1,3	0,3	0,4	0,9	1,8
Черкаська	1,5	1,6	0,1	0,4	1,2	2,0	1,5	0,1	0,4	1,2	2,0
Чернівецька	0,6	0,7	0,1	0,2	0,4	1,0	0,7	0,1	0,2	0,4	1,0
Чернігівська	1,3	1,3	0,2	0,5	0,7	1,7	1,2	0,1	0,3	0,7	1,7

*ІФК - інші фінансові корпорації; СЗДУ – сектор загального державного управління; НК – нефінансові корпорації; ДГ та НКОДГ – домашні господарства та НКОДГ.

Джерело: обчислено автором основи [5].

Водночас у регіонах, які наближені до активних бойових дій та які є частково окупованими ситуація на ринку банківських депозитів є дещо відмінною. У 2022–2023 рр. фіксуємо скорочення їхньої частки і зростання частки регіонів, які відносно менше постраждалими від наслідків війни. Згідно з табл. 1 відбулося зменшення частки депозитів в Донецькій, Луганській та Харківській областях, та збільшилася в Дніпропетровській, Львівській, Тернопільській областях.

Отже, під час повномасштабної війни в Україні регіональний ринок банківських вкладів виявив чутливість до ризиків, зумовлених складністю прогнозування майбутнього. Його учасники хоча і зберегли довіру до банківської системи, але належним чином оцінюють й безпекову ситуацію в Україні та її регіонах.

Література

1. Kichurchak M. Bank Deposit Activity in Ukraine: Directions and Factors of Development Activation. *Journal of Eastern European and Central Asian Research*. 2019. № 6(1). P. 145–160. DOI: <https://doi.org/10.15549/jeecar.v6i1.275>.
2. Кічурчак М.В. Ринок банківських депозитів домогосподарств в Україні: структурні та регіональні особливості. *Фінанси України*. 2020. № 8. С. 26–41. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2020.08.026>.
3. Кічурчак М.В. Чинники залучення заощаджень домогосподарств на ринок банківських депозитів України: регіональний вимір. *Економічний простір*. 2020. № 161. С. 20–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/161-3>.
4. Kichurchak M. Structural Changes in the Market of Bank Deposits of Households in Ukraine. *Finanse i Prawo Finansowe*. 2021. Vol. 1. № 29. P. 61–78. DOI: <https://doi.org/10.18778/2391-6478.1.29.04>
5. Депозити, залучені депозитними корпораціями (крім Національного банку України). Національний банк України: офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#1ms>.